



# N.F.S. Grundtvigs tale om optagelse af statslån i Den Grundlovgivende Rigsforsamling

**Taler**

Nikolai Frederik Severin  
Grundtvig  
Medlem af Den  
Grundlovgivende  
Rigsforsamling

**Dato**

13. januar 1849

**Sted**

Christiansborg

**Omstændigheder**

Den Grundlovgivende Rigsforsamling diskuterede optagelse af statslån

Vel er jeg ingen Pengemand og heller ikke nogen Regnemester, men jeg veed dog nok, hvad Penge due til i denne Verden, og jeg kan naturligviis gjøre den Regning, at 11 Millioner ere store Penge for et saa lidet Folk som det danske, og skjøndt min Stemme gjælder, saa at sige, slet Intet, hverken til eller fra, saa gav jeg dog bestemt ikke min Stemme til et Laan af enten 7 eller 11 Millioner paa en Tid, da Danmark desværre stikker i en langt dybere Gjæld allerede, end det sig burde — jeg gav ei min Stemme dertil, siger jeg, dersom jeg ikke saae for mine Øine, at Land og Folk var indviklet i en Krig, der krævede Udgifter, som ikke kunde udredes af de sædvanlige Indtægter. Men det er naturligt, at jeg under en saadan Krig, der ikke, saaledes som man kunde antage baade af den ærede Finantsministers Ord og efter Udtrykkene i Comiteens Betænkning, er noget Eventuelt, der ikke, saaledes som disse Ord kunde friste til at tænke, er noget Tvivlsomt, som i det Tilkommende, men noget, som virkelig er nærværende, en Krig, hvori Landets og Folkets Tilværelse staaer paa Spil; naar det er saa, men ogsaa nødvendigviis kun derfor, maa jeg stemme aldeles overeens med vore Nævningers Skjøn, at under disse Omstændigheder maa Regjeringen ikke blot bemyndiges til at anskaffe de nødvendige Midler, men ogsaa i Henseende til Anskaffelsen og Anvendelsen have saa frie Hænder, som behøves, for at dens Virksomhed, dens store Virksomhed, kan være baade rask og kraftig og levende, Vistnok kunde jeg ønske, ja maatte jeg ønske paa Folkets Vegne, at have langt bedre Borgen end den, man har for Anvendelsen af de 11 Millioner til Rigets Forsvar med al den Kraft, som Riget kan yde, og ligeledes vil jeg

ingenlunde ved denne Leilighed fortie mit afgjorte Had til den Hemmelighedsfuldhed i de offentlige Anliggender, som synes at være gaaet i Arv med Budgettet fra det forrige Ministerium. Men ikke desto mindre, da Nødvendigheden er forhaanden, og da ethvert Ministerium, der i nærværende Tid skal kunne være Faren og Trangen voxen, maa have baade Midler og Frihed til at anskaffe og anvende disse, saa stemmer jeg i det, som er Hovedsagen, aldeles overeens med vore Nævninger, Men derimod kan jeg ikke Andet end paa det Bestemtteste stemme imod deres Forslag, som ville, at Forsamlingen til Hs. Majestæt Skulde indgaae med Ønske om, at han betydelig vilde, selv for dette Aar, nedsætte, hvad der er anført som hans Civilliste; thi om der aldrig var nogen anden Grund for mig, saa vilde det dog see ud for mine Øine som en liden Gnidskhed ved Siden af en stor Rundelighed. Men desuden er jeg overbeviist om, at Alt, hvad man taler om Besparelser, hvorved Penge kun lægges fra een skjult Haand i en anden, og hvorved altsaa ingen Byrder lettes for Folket, eller Baand løses for en gavnlig Virksomhed, dette er virkelig ikke Noget, Der er værd at nævnes. Kun dette har jeg at sige, men jeg tør vel ved denne Leilighed spørge den høitærede Formand, om jeg har hørt ret, da han for lidt siden forekom mig at have betydet en anden æret Rigsdagsmand, at det ikke maatte nævnes her i Salen, hvad der skete Forrige Løverdags, da mit Andragende om Krigens Fortsættelse afvistes. Det er ikke, fordi jeg vil tale derom. Naar jeg har spildt mine Ord derom, saa har jeg spildt nok, skjøndt jeg kalder det ei saa; men jeg ønskede kun at vide, om det fulgte af Forretningsordenen, at noget Saadant ei kunde nævnes, thi at der skulde være en Undtagelse med mig eller med mit Andragende, kan jeg ei antage.

**Tags**

Den Grundlovgivende Rigsforsamling, Politisk tale

**URI**

<https://www.dansketaler.dk/tale/grundtvigs-tale-i-den-grundlovgivende-rigsforsamling-om-optagelse-af-statslaan>